

Про затвердження Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок

(назва у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 27.06.2007 р. N 7547)

Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16 січня 2004 року N 7

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
3 лютого 2004 р. за N 148/8747**

Із змінами і доповненнями, внесеними розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 2 березня 2006 року N 5451

(зміни, внесені [пунктом 3.5 Змін, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 2 березня 2006 року N 5451](#), набрали чинності з 1 січня 2007 року), від 1 березня 2007 року N 6882,

(зміни, передбачені [пунктами 1.1, 1.3, підпунктами 2.2.3, 2.2.4 пункту 2.2, підпунктами 3.1.1, 3.1.2, 3.1.5 пункту 3.1, пунктом 4.1, підпунктом 4.2.3 пункту 4.2, пунктом 5 Змін, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 1 березня 2007 року N 6882](#), набрали чинності з 1 січня 2008 року),

від 27 червня 2007 року N 7547,
від 20 березня 2008 року N 381,
від 22 травня 2008 року N 662,
від 19 березня 2009 року N 200

(зміни, внесені [пунктом 1.3 та підпунктом 1.4.2 пункту 1.4 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19 березня 2009 року N 200](#), діяли до [31 грудня 2010 року](#), враховуючи зміни, внесені [розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26 листопада 2009 року N 892](#)), від 3 березня 2011 року N 122

(зміни, внесені [пунктом 2 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 3 березня 2011 року N 122](#), діяли до [30 червня 2011 року](#)), від 29 грудня 2011 року N 818,
від 30 грудня 2011 року N 821,
розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 27 листопада 2012 року N 2421

З метою забезпечення стабільної діяльності кредитних спілок та захисту прав споживачів та відповідно до [пункту 4 частини 1 статті 28 Закону України "Про фінансові послуги та](#)

державне регулювання ринків фінансових послуг" Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України **ПОСТАНОВИЛА:**

1. Затвердити Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок (додається).

(пункт 1 у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 27.06.2007 р. N 7547)

2. Юридичному управлінню (Ткаченко Д. В.) разом з департаментом нагляду за кредитними установами (Оленчик А. Я.) забезпечити подання цього розпорядження до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.

3. Відділу взаємодії із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю (Нагорняк М. В.) забезпечити публікацію цього розпорядження у засобах масової інформації після його державної реєстрації.

4. Контроль за виконанням розпорядження покласти на члена Комісії - директора Департаменту нагляду за кредитними установами Оленчика А. Я.

Голова Комісії

В. Суслов

**Протокол засідання Комісії
від 16 січня 2004 р. N 39**

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України
від 16 січня 2004 р. N 7

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
3 лютого 2004 р. за N 148/8747

Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок

(назва у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 27.06.2007 р. N 7547)

(У тексті Положення, крім пунктів 8.1, 8.2 розділу 8, слово "Держфінпослуг" замінено словом "Нацкомфінпослуг" згідно з розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 27 листопада 2012 року N 2421)

Це Положення розроблене відповідно до пункту 4 частини 1 статті 28 та статті 29 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", статей 20, 21 Закону України "Про кредитні спілки", підпунктів 18, 20, 76 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року N 1070.

(преамбула із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 27.11.2012 р. N 2421)

Розділ 1

Загальні положення

1.1. Це положення призначене для забезпечення стабільної діяльності кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок (далі - кредитні спілки), своєчасного виконання ними зобов'язань перед своїми членами, а також запобігання можливим втратам капіталу через ризики, що притаманні діяльності кредитних спілок.

Положенням встановлюються нормативи щодо капіталу, платоспроможності, якості активів, ризиковості операцій, прибутковості та ліквідності, порядок формування та використання страхового резерву, а також критерії якості системи управління.

(абзац другий пункту 1.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 27.06.2007 р. N 7547, від 29.12.2011 р. N 818)

Кредитна спілка може затверджувати додаткові нормативи та критерії, що регулюють окремі аспекти її діяльності відповідно до законодавства та статуту.

(пункт 1.1 доповнено абзацом третім згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.06.2007 р. N 7547)

У разі, якщо кредитна спілка затвердила додаткові нормативи та критерії, крім тих, що визначені цим Положенням, вона зобов'язана надати копії положень та/або рішень органів управління, якими встановлені такі додаткові нормативи та критерії, до Нацкомфінпослуг протягом п'ятнадцяти робочих днів після їх затвердження.

(пункт 1.1 доповнено абзацом четвертим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.06.2007 р. N 7547)

1.2. Визначення понять:

активи, зважені на ризик - сумарні активи, зважені за ступенем ризику окремих статей балансу;

безнадійний кредит - прострочений або неповернений кредит, за яким є документальне підтвердження про неможливість стягнення; неповернений кредит, за яким минув строк позовної давності; прострочений кредит, за яким кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про визнання кредиту безнадійним; неповернений кредит, крім випадків, коли кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про відстрочення визнання кредиту безнадійним;

вступний внесок - обов'язковий незворотний внесок, що вноситься особою одноразово при її вступі до кредитної спілки та є однією з умов набуття членства в кредитній спілці;

(абзац четвертий пункту 1.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

обов'язковий пайовий внесок - обов'язковий зворотний внесок, що вноситься особою при її вступі до кредитної спілки. У разі коли вступний та обов'язковий пайовий внески сплачено у різні дні, першим днем членства вважається день сплати обов'язкового пайового внеску в повному обсязі;

(абзац п'ятий пункту 1.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

додатковий пайовий внесок - необов'язковий або обов'язковий зворотний внесок члена кредитної спілки, режим залучення якого визначається положенням про фінансове управління кредитною спілкою або іншим внутрішнім положенням;

(абзац шостий пункту 1.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

внесок (вклад) на депозитний рахунок - грошові кошти в готівковій або в безготівковій формі, внесені до кредитної спілки її членами на договірних умовах, на визначений строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення зі спливом встановленого договором строку;

(абзац сьомий пункту 1.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 30.12.2011 р. N 821)

цільовий внесок у додатковий капітал - необов'язковий або обов'язковий зворотний внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує додатковий капітал кредитної спілки;

(абзац восьмий пункту 1.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

благодійний внесок у додатковий капітал - необов'язкові незворотні внески фізичних та юридичних осіб, які спрямовуються на формування додаткового капіталу кредитної спілки;

внесок до благодійного фонду - необов'язковий незворотний внесок цільового призначення, що вноситься членами кредитної спілки та іншими особами на формування благодійного фонду та спрямовується безпосередньо на фінансування кредитною спілкою благодійної діяльності;

регулятивний капітал (власні кошти) - сума фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок та сума капіталу кредитної спілки, сформованого за рахунок резервного капіталу, нерозподіленого доходу (за наявності), обов'язкових пайових внесків, додаткового капіталу за винятком добровільних цільових внесків членів кредитної спілки, зменшена на суму непокритого збитку (за наявності);

(абзац одинадцятий пункту 1.2 у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 01.03.2007 р. N 6882)

резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок - резерв, що формується кредитною спілкою за рахунок частини доходів з метою покриття втрат від неповернення кредитів;

резерв сумнівних боргів - резерв, який формується кредитною спілкою для відшкодування можливих втрат за іншими активними операціями (крім кредитних операцій), за якими виникає інша дебіторська заборгованість, включаючи нараховані за всіма цими операціями проценти;

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом тринадцятим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

страховий резерв - резерв, що складається із резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок та резерву сумнівних боргів. Створення страхового резерву - визнання витрат для відображення реального результату діяльності кредитної спілки з урахуванням погіршення якості її активів або підвищення ризику кредитних операцій;

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом чотирнадцятим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818, у зв'язку з цим абзаци тринадцятий - двадцять четвертий вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим - двадцять шостим)

ризик кредитної спілки - можливість зазнати втрат у разі виникнення несприятливих обставин та/або ймовірність одержання доходів, менших від очікуваних, а також зниження вартості активів;

кредитний ризик - ризик невиконання позичальником зобов'язань за кредитним договором;

великий кредитний ризик - кредитний ризик вважається великим, якщо заборгованість за наданими кредитами одного члена кредитної спілки дорівнює або перевищує 10 відсотків капіталу кредитної спілки;

ліквідність - здатність кредитної спілки забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками і сумами погашення розміщених активів та строками і сумами виконання зобов'язань кредитної спілки;

продуктивні активи - активи кредитної спілки, використання яких приносить кредитній спілці економічні вигоди у вигляді доходу;

нерозподілений дохід - різниця між сумою залишку нерозподіленого доходу попереднього періоду, доходів, фактично отриманих кредитною спілкою за звітний період, та сумою витрат цього періоду, пов'язаних з її діяльністю, збільшених на суму доходу, спрямованого на формування резервного капіталу, та суму плати (процентів), яка розподілена на додаткові пайові внески протягом звітного періоду;

(абзац двадцятий пункту 1.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

тимчасово вільні кошти членів кредитної спілки - грошові кошти, що належать членам кредитної спілки та тимчасово не можуть бути використані для надання кредитів членам кредитної спілки у зв'язку з відсутністю заяв на отримання кредитів, які можуть бути задоволені згідно з вимогами законодавства та внутрішніми положеннями кредитної спілки;

внесок (вклад) на депозитний рахунок до запитання - грошові кошти в готівковій та безготівковій формі, унесені до кредитної спілки її членом на договірних умовах, на визначений строк та під процент із зобов'язанням їх повернення на першу вимогу та/або з правом отримання частини вкладу протягом дії договору;

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом двадцять другим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, у зв'язку з цим абзац двадцять другий відповідно вважати абзацом двадцять третім, абзац двадцять другий пункту 1.2 у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, від 30.12.2011 р. N 821)

членський внесок до резервного капіталу - необов'язковий або обов'язковий незворотній внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує резервний капітал кредитної спілки та можливість унесення якого до резервного капіталу передбачається статутом кредитної спілки. Необов'язковий членський внесок до резервного капіталу вноситься членом кредитної спілки на добровільній основі;

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом двадцять третім згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, у зв'язку з цим абзац двадцять третій відповідно вважати абзацом двадцять четвертим)

прострочені зобов'язання - зобов'язання кредитної спілки, не виконані нею у строк, установлений договором;

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом двадцять четвертим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381)

інша дебіторська заборгованість - дебіторська заборгованість, що виникла внаслідок діяльності іншої, ніж надання кредитів;

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом двадцять п'ятим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818, у зв'язку з цим абзаци двадцять п'ятий, двадцять шостий вважати відповідно абзацами двадцять шостим, двадцять сьомим)

фінансовий норматив - співвідношення між певними показниками звітності, яке встановлюється для впровадження обмежень у діяльності кредитної спілки з метою управління її фінансовими ризиками.

(пункт 1.2 доповнено новим абзацом двадцять шостим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381, у зв'язку з цим абзац двадцять п'ятий вважати абзацом двадцять сьомим)

Інші поняття, які вживаються у цьому Положенні, застосовуються у значенні згідно із законодавством України.

1.3. Залежно від ризиків діяльності кредитної спілки, обсягу та характеру проведення операцій, наявності мережі відокремлених підрозділів режими регулювання кредитних спілок, окрім об'єднаних кредитних спілок, поділяються на три групи регулювання:

перша група - для кредитних спілок, діяльність яких пов'язана з високими ризиками;

друга група - для кредитних спілок, діяльність яких пов'язана з середніми ризиками;

третья група - для кредитних спілок, діяльність яких пов'язана з незначними ризиками.

1.3.1. Віднесення кредитної спілки до певної групи режимів регулювання відбувається:

з дати події (внесення інформації про відокремлений підрозділ до Державного реєстру фінансових установ, прийняття Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, рішення про видачу відповідної ліцензії тощо);

(абзац другий підпункту 1.3.1 пункту 1.3 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 27.11.2012 р. N 2421)

з дати, що настає за датою закінчення кварталу;

(абзац третій підпункту 1.3.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381)

з дати, визначеної за результатами проведення перевірки діяльності кредитної спілки.

1.3.2. Кредитна спілка самостійно ідентифікує дату її віднесення до певної групи режимів регулювання без здійснення додаткових повідомлень з боку Нацкомфінпослуг.

1.3.3. Параметри, критерії ідентифікації дати віднесення кредитної спілки до певної групи режимів регулювання та значення параметрів віднесення кредитної спілки до першої, другої або третьої груп режимів регулювання встановлені в додатку.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.3 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Розділ 2

Вимоги до капіталу та платоспроможності кредитної спілки

2.1. Формування капіталу

2.1.1. Капітал кредитної спілки складається з пайового, резервного та додаткового капіталів, а також залишку нерозподіленого доходу кредитної спілки.

2.1.2. Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових та додаткових пайових членських внесків членів кредитної спілки.

Розмір обов'язкового пайового внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється у порядку, визначеному загальними зборами кредитної спілки, як фіксована сума. Для об'єднаної кредитної спілки розмір обов'язкового пайового внеску може бути встановлений у відсотках до загальної суми активів кредитних спілок.

У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці вступний внесок їй не повертається. Повернення обов'язкового пайового та інших внесків, крім вступного внеску, провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

(абзац третій підпункту 2.1.2 пункту 2.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

2.1.3. Режим залучення додаткових пайових внесків встановлюється положенням про фінансове управління кредитною спілкою або іншим внутрішнім положенням.

Повернення додаткового пайового внеску провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

За умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу добровільні додаткові пайові внески можуть бути повернені через касу кредитної спілки або перераховані на рахунок члена кредитної спілки у банку на вибір члена кредитної спілки. Спрямування добровільних додаткових пайових внесків на погашення кредиту та процентів за його користування здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу.

(абзац третій підпункту 2.1.3 пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200)

Рішенням загальних зборів за умови, якщо така можливість передбачена статутом кредитної спілки, може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з

визначеною періодичністю певної суми додаткового пайового внеску, який повертається виключно в разі припинення членства в кредитній спілці.

(абзаци другий та третій підпункту 2.1.3 пункту 2.1 замінено абзацами другим - четвертим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Додаткові пайові внески залучаються на бездоговірній основі.

(підпункт 2.1.3 пункту 2.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

2.1.4. За підсумками фінансового року нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки, розподіляється між членами кредитної спілки пропорційно розміру їх пайових внесків у вигляді відсотків (процентів) у порядку, визначеному загальними зборами кредитної спілки. Крім цього протягом року на додаткові пайові внески може розподілятися дохід, у вигляді плати (процентів), в порядку та періодичністю, визначеними загальними зборами членів кредитної спілки.

Умови залучення, повернення додаткових пайових внесків та умови розподілу доходу у вигляді плати (процентів) протягом року або розподілу нерозподіленого доходу за підсумками фінансового року на ці внески є однаковими для всіх членів кредитної спілки.

Пайовий капітал є власністю кредитної спілки.

(підпункт 2.1.4 пункту 2.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

2.1.5. Джерелами формування резервного капіталу кредитної спілки є:

- 1) вступні внески членів кредитної спілки;
- 2) частина доходу кредитної спілки;
- 3) інші джерела, перелік яких визначено статутом кредитної спілки.

Розмір вступного внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється у порядку, визначеному загальними зборами кредитної спілки, як фіксована сума.

Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми членського внеску до резервного капіталу.

(підпункт 2.1.5 доповнено новим абзацом шостим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, у зв'язку з цим абзац шостий відповідно вважати абзацом сьомим)

Вступний внесок повністю спрямовується на формування резервного капіталу та є власністю кредитної спілки. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються.

2.1.6. Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок цільових внесків членів кредитної спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого

майна і необоротних засобів. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються. Додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків. У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці вступний внесок їй не повертається. Повернення обов'язкового пайового та інших внесків, крім вступного внеску, провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

(абзац перший підпункту 2.1.6 пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Рішенням загальних зборів, за умови, якщо така можливість передбачена статутом кредитної спілки, може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал, який повертається виключно при виході з кредитної спілки.

(підпункт 2.1.6 пункту 2.1 доповнено абзацом другим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, абзац другий підпункту 2.1.6 пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Цільовий внесок в додатковий капітал залучається на бездоговірній основі.

(підпункт 2.1.6 пункту 2.1 доповнено абзацом третім згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Цільовий внесок в додатковий капітал не є платним.

(підпункт 2.1.6 пункту 2.1 доповнено абзацом четвертим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

2.2. Нормативи достатності капіталу та платоспроможності

2.2.1. Капітал кредитної спілки не може бути меншим, ніж 10 відсотків від суми її загальних зобов'язань. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(підпункт 2.2.1 пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

2.2.2. Норматив коефіцієнта платоспроможності встановлюється для мінімізації ризиків, пов'язаних із здатністю кредитної спілки розрахуватися за своїми зобов'язаннями.

Коефіцієнт платоспроможності визначається як співвідношення регулятивного капіталу (власних коштів) кредитної спілки до сумарних активів, зважених за ступенем ризику та суми залишку зобов'язань членів кредитної спілки перед третіми особами, за якими кредитна спілка виступає поручителем, зважених за ступенем ризику.

(абзац другий підпункту 2.2.2 пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Для розрахунку коефіцієнта платоспроможності активи поділяються на п'ять груп за ступенем ризику та підсумовуються з урахуванням відповідних коефіцієнтів зваження:

I група активів із ступенем ризику 0 відсотків:

грошові кошти готівкою та на поточних рахунках у банках;

державні цінні папери;

II група активів із ступенем ризику 20 відсотків:

грошові кошти на вкладних (депозитних) рахунках у банках;

внески (вклади) на депозитні рахунки в об'єднаній кредитній спілці;

III група активів із ступенем ризику 50 відсотків:

внески до капіталу об'єднаної кредитної спілки;

внески до капіталу кооперативного банку;

грошові кошти, внесені на зворотній основі до спільних фінансових фондів асоціацій кредитних спілок;

сума капітальних інвестицій, залишкова вартість основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних активів;

(абзац чотирнадцятий підпункту 2.2.2 пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

внески до капіталу бюро кредитних історій (юридичної особи, виключною діяльністю якої є збір, зберігання, використання інформації, яка складає кредитну історію);

(підпункт 2.2.2 пункту 2.2 доповнено новим абзацом п'ятнадцятим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, у зв'язку з цим абзаци п'ятнадцятий - двадцять третій відповідно вважати абзацами шістнадцятим - двадцять четвертим)

IV група активів із ступенем ризику 100 відсотків:

кредити, надані членам кредитної спілки (крім неповернених та безнадійних);

(абзац сімнадцятий підпункту 2.2.2 пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, від 20.03.2008 р. N 381)

кредити, надані кредитним спілкам;

(абзац вісімнадцятий підпункту 2.2.2 пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381)

інша дебіторська заборгованість;

V група активів із ступенем ризику 150 відсотків:

кредити, надані членам кредитної спілки, визнані неповерненими або безнадійними.

Суми залишку зобов'язань членів кредитної спілки перед третіми особами, за якими кредитна спілка виступає поручителем, зважується за ступенем ризику 100 відсотків.

(підпункт 2.2.2 пункту 2.2 доповнено новим абзацом двадцять другим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, у зв'язку з цим абзаци двадцять другий - двадцять третій вважати абзацами двадцять третім - двадцять четвертим)

Нормативне значення коефіцієнта платоспроможності для кредитних спілок, окрім об'єднаних кредитних спілок:

для першої групи режимів регулювання кредитних спілок не може бути меншим ніж 8 відсотків;

для другої групи режимів регулювання кредитних спілок не може бути меншим ніж 7 відсотків;

для третьої групи режимів регулювання кредитних спілок не застосовується.

Нормативне значення коефіцієнта платоспроможності для об'єднаних кредитних спілок не може бути меншим ніж 8 відсотків.

(абзац двадцять третій підпункту 2.2.2 пункту 2.2 замінено абзацами двадцять третім - двадцять сьомим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, у зв'язку з цим абзац двадцять четвертий вважати абзацом двадцять восьмим)

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

(підпункт 2.2.2 пункту 2.2 доповнено абзацом двадцять восьмим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, абзац двадцять восьмий підпункту 2.2.2 пункту 2.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Норматив платоспроможності повинен виконуватися як до моменту розподілу нерозподіленого доходу на пайові внески, так і після цього моменту.

(підпункт 2.2.2 пункту 2.2 доповнено абзацом двадцять дев'ятим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381)

Ознаками неплатоспроможності кредитної спілки можуть бути невиконання кредитною спілкою протягом 30 робочих днів з дня отримання вимоги щодо виконання зобов'язань 10 і більше відсотків суми своїх прострочених зобов'язань або перевищення збитків кредитної спілки на 25 відсотків суми резервного капіталу, обов'язкових пайових внесків та обов'язкових цільових внесків у додатковий капітал.

(підпункт 2.2.2 пункту 2.2 доповнено абзацом тридцятим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381, абзац тридцятий підпункту 2.2.2 пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 22.05.2008 р. N 662)

2.2.3. Резервний капітал кредитної спілки формується за графіком, передбаченим у положенні про фінансове управління кредитної спілки, до моменту досягнення ним не менше як 15 відсотків від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки. Зміна графіка формування резервного капіталу може здійснюватися не частіше ніж раз на рік. За рішенням спостережної ради, якщо така можливість передбачена порядком розподілу доходу, затвердженим рішенням загальних зборів, кредитна спілка має право спрямовувати на формування резервного капіталу частину доходу більшу, ніж передбачена графіком формування резервного капіталу.

(підпункт 2.2.3 пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 01.03.2007 р. N 6882)

2.2.4. Кредитна спілка може здійснювати розподіл доходу на додаткові пайові внески протягом року або розподіляти нерозподілений дохід за підсумками фінансового року на пайові внески лише за умови досягнення нормативів достатності капіталу, коефіцієнта платоспроможності, за умови дотримання нормативу прибутковості та графіка формування резервного капіталу.

(підпункт 2.2.4 пункту 2.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Розділ 3

Нормативи якості активів, ризиковості операцій та прибутковості

3.1. Нормативи якості активів

3.1.1. Загальна сума заборгованості за простроченими, неповерненими, безнадійними та продовженими (продлонгованими) кредитами не має перевищувати 100 відсотків від суми регулятивного капіталу (власних коштів). Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

(підпункт 3.1.1 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 20.03.2008 р. N 381, від 19.03.2009 р. N 200, зміни, внесені пунктом 1.3 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, діють до **31 грудня 2010 року**,

враховуючи зміни, внесені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.11.2009 р. N 892, дію попередньої редакції підпункту 3.1.1 пункту 3.1 відновлено, у зв'язку із закінченням строку дії пункту 1.3 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, зміни, внесені пунктом 2 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, діють до 30 червня 2011 року, дію попередньої редакції підпункту 3.1.1 пункту 3.1 відновлено, у зв'язку із закінченням строку дії пункту 2 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122)

3.1.2. Відношення загальної суми заборгованості за простроченими, неповерненими, безнадійними та продовженими (пролонгованими) кредитами, не перекритої сформованим резервом забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, до загальної суми заборгованості за наданими кредитами для кредитних спілок, окрім об'єднаних кредитних спілок:

для першої групи режимів регулювання кредитних спілок не може перевищувати 8 відсотків;

для другої групи режимів регулювання кредитних спілок та для об'єднаних кредитних спілок не може перевищувати 10 відсотків;

для третьої групи режимів регулювання кредитних спілок не може перевищувати 12 відсотків.

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

(підпункт 3.1.2 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, від 19.03.2009 р. N 200, зміни, внесені пунктом 1.3 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, діють до 31 грудня 2010 року, враховуючи зміни, внесені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.11.2009 р. N 892, дію попередньої редакції підпункту 3.1.2 пункту 3.1 відновлено, у зв'язку із закінченням строку дії пункту 1.3 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, зміни, внесені пунктом 2 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, діють до 30 червня 2011 року, дію попередньої редакції підпункту 3.1.2 пункту 3.1 відновлено, у зв'язку із закінченням строку дії пункту 2 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122)

3.1.3. Загальна сума залучених внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та інших зобов'язань кредитної спілки, за якими нараховуються проценти, не має перевищувати суму продуктивних активів. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

(підпункт 3.1.3 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Для третьої групи режимів регулювання кредитних спілок цей норматив не застосовується.

(підпункт 3.1.3 пункту 3.1 доповнено абзацом другим згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

3.1.4. Підпункт 3.1.4 пункту 3.1 виключено

(згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, у зв'язку з чим підпункт 3.1.5 уважати підпунктом 3.1.4)

3.1.4. Сума залишку за наданими кредитами членам кредитної спілки не може бути меншою ніж 60 відсотків від суми активів збільшених на суму фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(підпункт 3.1.4 пункту 3.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Для об'єднаних кредитних спілок цей норматив не застосовується.

(підпункт 3.1.4 пункту 3.1 доповнено абзацом третім згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882,

3.1.5. Кредитна спілка не має права здійснювати залучення коштів від членів кредитної спілки у разі наявності у неї співвідношення більшого ніж 100 процентів сум нарахованих процентів за внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та розподіленого доходу на додаткові пайові внески до суми нарахованих доходів за кредитами, наданими членам кредитної спілки.

Контроль дотримання цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

(пункт 3.1 доповнено підпунктом 3.1.5 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Для об'єднаних кредитних спілок цей норматив не застосовується.

(підпункт 3.1.5 пункту 3.1 доповнено абзацом згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Для третьої групи режимів регулювання кредитних спілок цей норматив не застосовується.

(підпункт 3.1.5 пункту 3.1 доповнено абзацом згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

3.2. Нормативи ризиковості операцій

3.2.1. Розмір кредиту, наданого одному члену кредитної спілки, не може перевищувати 20 відсотків від капіталу кредитної спілки.

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(пункт 3.2 доповнено новим підпунктом 3.2.1 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, у зв'язку з цим підпункти 3.2.1 - 3.2.4 вважати відповідно підпунктами 3.2.2 - 3.2.5)

3.2.2. Максимальний залишок за наданими кредитами одного члена кредитної спілки, окрім об'єднаної кредитної спілки, не може перевищувати 25 відсотків від капіталу кредитної спілки.

Максимальний залишок за наданими кредитами одного члена об'єднаної кредитної спілки не може перевищувати 30 відсотків від капіталу об'єднаної кредитної спілки.

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(підпункт 3.2.2 пункту 3.2 у редакції розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 01.03.2007 р. N 6882)

3.2.3. Загальна сума заборгованості за кредитами, що пов'язані з великими ризиками, не має перевищувати 500 відсотків капіталу кредитної спілки. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(підпункт 3.2.3 пункту 3.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

3.2.4. Загальна сума залучених на договірних умовах кредитів банків, кредитів об'єднаної кредитної спілки, грошових коштів інших установ та організацій не може перевищувати 50 відсотків вартості загальних зобов'язань та капіталу кредитної спілки на момент залучення.

3.2.5. Зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не повинні бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(підпункт 3.2.5 пункту 3.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 01.03.2007 р. N 6882)

3.2.6. Загальна сума внесків кредитної спілки до капіталу об'єднаної кредитної спілки, внесків до капіталу кооперативного банку, внесків до капіталу бюро кредитних історій (юридичної особи, виключною діяльністю якої є збір, зберігання, використання інформації, яка складає кредитну історію) та грошових коштів, розміщених у державних цінних паперах, не може перевищувати 60 відсотків від капіталу кредитної спілки. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на момент здійснення інвестицій.

(пункт 3.2 доповнено підпунктом 3.2.6 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

3.2.7. Сума залишку зобов'язань членів кредитної спілки, окрім об'єднаної кредитної спілки, перед третіми особами, за якими кредитна спілка виступає поручителем, не може перевищувати суму регулятивного капіталу (власних коштів).

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на момент здійснення операції.

(пункт 3.2 доповнено підпунктом 3.2.7 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, підпункт 3.2.7 пункту 3.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

3.3. Норматив прибутковості

3.3.1. Співвідношення нерозподіленого доходу попереднього періоду та фактично отриманих кредитною спілкою доходів звітного періоду до суми витрат кредитної спілки, збільшених на суму доходу, спрямованого на формування резервного капіталу протягом звітного періоду та за підсумками фінансового року, доходу, розподіленого на пайові внески протягом звітного періоду та за підсумками фінансового року не має становити менше 100 відсотків.

(підпункт 3.3.1 пункту 3.3 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

3.3.2. Кредитна спілка має право здійснювати благодійну діяльність за рахунок частини доходу кредитної спілки, отриманого в звітному періоді, за умови дотримання кредитною спілкою нормативів достатності капіталу, прибутковості, а також графіка формування резервного капіталу.

Розділ 4

Нормативи ліквідності кредитної спілки

З метою контролю за здатністю кредитної спілки забезпечити своєчасне виконання своїх зобов'язань за рахунок ліквідних активів встановлюються нормативи миттєвої ліквідності та короткострокової ліквідності.

4.1. Норматив миттєвої ліквідності

4.1.1. Норматив миттєвої ліквідності визначається як співвідношення суми грошових коштів у касі та на поточних рахунках у банках до суми внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки до запитання. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

(підпункт 4.1.1 пункту 4.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

4.1.2. Показник нормативу миттєвої ліквідності для кредитних спілок, окрім об'єднаних кредитних спілок:

для першої групи режимів регулювання кредитних спілок не може бути меншим ніж 12 відсотків;

для другої групи режимів регулювання кредитних спілок не може бути меншим ніж 10 відсотків;

для третьої групи режимів регулювання кредитних спілок не застосовується.

Показник нормативу миттєвої ліквідності для об'єднаних кредитних спілок не може бути меншим ніж 10 відсотків.

(підпункт 4.1.2 пункту 4.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

4.2. Норматив короткострокової ліквідності

4.2.1. Норматив короткострокової ліквідності визначається як співвідношення ліквідних активів з початковим терміном погашення до одного року до короткострокових зобов'язань з початковим терміном погашення до одного року. Початковим терміном погашення вважається строк, на який укладався відповідний договір до внесення будь-яких змін та доповнень до нього.

(підпункт 4.2.1 пункту 4.2 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

4.2.2. До ліквідних активів при розрахунку нормативу короткострокової ліквідності включаються:

грошові кошти готівкою;

грошові кошти на поточних рахунках у банках;

грошові кошти на вкладних (депозитних) рахунках у банках;

державні цінні папери;

внески (вклади) на депозитні рахунки в об'єднаній кредитній спілці;

кредити, надані членам кредитної спілки;

кредити, надані кредитним спілкам;

грошові кошти, внесені на зворотній основі до спільних фінансових фондів асоціацій кредитних спілок, створених з метою підтримки ліквідності кредитних спілок (у

трикратному розмірі суми, спрямованої на формування цих фондів, але не більше ніж передбачено положеннями асоціацій про ці фонди);

грошові кошти, внесені в об'єднану кредитну спілку в рамках програми підтримки ліквідності кредитних спілок (у трикратному розмірі суми, спрямованої на формування цих фондів, але не більше ніж передбачено положеннями асоціацій про ці фонди).

4.2.3. До короткострокових зобов'язань включаються:

кредити, одержані від банків;

кредити, одержані від кредитних спілок;

внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки;

інші зобов'язання.

4.2.4. Показник нормативу короткострокової ліквідності не повинен бути меншим, ніж 100 відсотків. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

(підпункт 4.2.4 пункту 4.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, від 01.03.2007 р. N 6882)

Для третьої групи режимів регулювання кредитних спілок цей норматив не застосовується.

(підпункт 4.2.4 пункту 4.2 доповнено абзацом згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882)

Розділ 5.

Формування та використання страхового резерву та порядок покриття збитків

(назва розділу 5 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1. Порядок формування та використання страхового резерву

(абзац перший пункту 5.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1.1. Кредитною спілкою з метою покриття втрат від неповернення кредитів формується резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за рахунок частини доходів.

5.1.2. Кредит вважається простроченим, якщо за станом на дату, визначену умовами кредитного договору, очікуваний платіж не надійшов повністю або надійшов частково. До суми очікуваного платежу, залежно від визначеного договором порядку сплати процентів та суми кредиту, можуть входити, відповідно, проценти, або проценти та частина суми кредиту, або проценти та сума кредиту. Залишок основної суми за простроченим кредитом є базою для розрахунку необхідного розміру резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

5.1.3. Віднесення кредиту до певного рівня прострочення відбувається в останній день кожного місяця (далі - дата визначення прострочення).

З метою визначення рівня прострочення кредитів та розрахунку необхідної суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок кредити розподіляються на:

прострочені 1-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 31 до 90 днів включно;

(абзац третій підпункту 5.1.3 пункту 5.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200)

прострочені 2-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 днів включно;

(абзац четвертий підпункту 5.1.3 пункту 5.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200)

прострочені 3-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 181 до 365 днів включно;

(абзац п'ятий підпункту 5.1.3 пункту 5.1 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200)

неповернені, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення прострочення становить понад 12 місяців.

5.1.4. Кількість прострочених днів розраховується за формулою

$$P_i = K_i \cdot \frac{\Phi_i - \Pi_i}{M_i - \Pi_i},$$

де P_i - розрахункова кількість днів прострочення за кредитом;

K_i - кількість днів, що минула з дати надання кредиту до дати проведення розрахунку;

M_i - максимальна заборгованість за кредитними операціями, що включає всю суму наданого кредиту та всю суму процентів за ним, визначену на дату проведення розрахунку;

Π_i - планова заборгованість за кредитними операціями, що включає залишок основної суми та нарахованих процентів, вирахованих на дату розрахунку згідно з плановим строком їх внесення та умовами взаєморозрахунків (без урахування фактичних строків і сум платежів);

Φ_i - фактична заборгованість за кредитними операціями, що включає фактично не сплачений залишок основного боргу за кредитом та залишок нарахованих, але не сплачених на дату розрахунку процентів.

У разі внесення змін до планового графіку платежів, що підтверджується відповідним кредитним договором, планова заборгованість обраховується з урахуванням встановлених нових планових дат платежів за умови невнесення змін щодо кінцевого строку погашення кредиту.

(підпункт 5.1.4 пункту 5.1 доповнено абзацом згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

5.1.5. Розмір необхідного резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за конкретним кредитом визначається за формулою

$$PЗ = П \cdot Н,$$

де П - залишок заборгованості за простроченим кредитом;

Н - норматив резервування для забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

5.1.6. Нормативи резервування грошових коштів для розрахунку резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок становлять:

для 1-го рівня - 0 % залишку заборгованості;

для 2-го рівня - 35 % залишку заборгованості;

для 3-го рівня - 70 % залишку заборгованості;

для неповернених та безнадійних кредитів - 100 % залишку заборгованості.

5.1.7. Остаточний розрахунок суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок на останній день кожного місяця визначається таким чином:

$$PЗ = \Sigma П_1 \cdot 0 \% + \Sigma П_2 \cdot 35 \% / 100 + \Sigma П_3 \cdot 70 \% / 100 + \Sigma НП,$$

де PЗ - сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, що має бути сформований за станом на кінець місяця, виходячи з фактичного рівня простроченості кредитів;

$\Sigma П_1$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 1-го рівня;

$\Sigma П_2$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 2-го рівня;

$\Sigma П_3$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 3-го рівня;

$\Sigma НП$ - сума залишків заборгованості за всіма неповерненими та безнадійними кредитами.

5.1.8. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок формується за рахунок частини доходу незалежно від фінансового результату таким чином, щоб наприкінці кожного місяця його розмір відповідав сумі необхідного резервування за всіма простроченими, неповерненими та безнадійними кредитами, що розрахована згідно з установленими нормативами.

(абзац перший підпункту 5.1.8 пункту 5.1 замінено двома абзацами згідно з розпорядженням Державної комісії з

регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, у зв'язку з цим абзац другий вважати відповідно абзацом третім, зміни, внесені підпунктом 1.4.2 пункту 1.4 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, діють до **31 грудня 2010 року**, враховуючи зміни, внесені **розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.11.2009 р. N 892**, дію попередньої редакції абзацу першого підпункту 5.1.8 пункту 5.1 відновлено, у зв'язку із закінченням **строку дії** підпункту 1.4.2 пункту 1.4 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19.03.2009 р. N 200, у зв'язку з цим абзац третій вважати відповідно абзацом другим, абзац перший підпункту 5.1.8 пункту 5.1 замінено абзацами згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, у зв'язку з цим абзац другий вважати відповідно абзацом третім, зміни, внесені **пунктом 2** розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, діють до **30 червня 2011 року**, дію попередньої редакції абзацу першого підпункту 5.1.8 пункту 5.1 відновлено, у зв'язку із закінченням **строку дії** пункту 2 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.03.2011 р. N 122, у зв'язку з цим абзац третій вважати відповідно абзацом другим)

Розрахована сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок порівнюється з розміром сформованого резерву за станом на початок місяця і відповідно до виявленого відхилення здійснюється поповнення або зменшення розміру резерву.

5.1.9. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок може формуватися в розмірі більшому, ніж сума необхідного резервування за встановленими нормативами. При цьому сума сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок не може перевищувати загальну суму заборгованості за простроченими, неповерненими та безнадійними кредитами.

(підпункт 5.1.9 пункту 5.1 у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1.10. Кредитною спілкою з метою покриття втрат за іншою дебіторською заборгованістю формується резерв сумнівних боргів.

(пункт 5.1 доповнено підпунктом 5.1.10 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1.11. Розмір резерву сумнівних боргів визначається кредитною спілкою відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

(пункт 5.1 доповнено підпунктом 5.1.11 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1.12. Сума сформованого резерву сумнівних боргів на дату балансу не може перевищувати загальну суму іншої дебіторської заборгованості.

(пункт 5.1 доповнено підпунктом 5.1.12 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1.13. Списання сум заборгованості за рахунок страхового резерву здійснюється за рішенням уповноваженого органу кредитної спілки за наявності обставин, які підтверджують неможливість погашення такої заборгованості, з урахуванням таких положень:

а) списання сум заборгованості за кредитами здійснюється за рахунок резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, а списання сум заборгованості за іншими активними операціями (крім кредитних операцій) - за рахунок резерву сумнівних боргів;

б) кредитна спілка - застагодержатель має право відшкодувати за рахунок відповідного сформованого резерву частину заборгованості, що залишилася непогашеною після звернення кредитною спілкою стягнення на заставлене майно відповідно до умов закону та договору (у судовому або позасудовому порядку);

в) прострочена заборгованість померлих фізичних осіб, а також визнаних судом безвісно відсутніми або оголошених померлими відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву після отримання копії свідоцтва про смерть або після ухвалення рішення суду про визнання фізичних осіб безвісно відсутніми або померлими за умови, що таке рішення було прийнято після дня укладення кредитної угоди;

г) прострочена заборгованість фізичних осіб, яких оголошено в розшук у порядку, передбаченому [Кримінально-процесуальним кодексом України](#), а також прострочена заборгованість юридичних осіб, керівників яких оголошено в розшук у порядку, передбаченому [Кримінально-процесуальним кодексом України](#), відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву кредитної спілки в разі, якщо протягом 180 календарних днів із дня оголошення розшуку місцеперебування цих осіб не встановлено;

г) прострочена заборгованість за договорами, визнаними судом повністю або частково недійсними з вини однієї або обох сторін, відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву в разі, якщо позичальник не погашає заборгованість за зазначеними договорами протягом 30 календарних днів із дня ухвалення рішення суду про визнання їх повністю або частково недійсними;

д) заборгованість, за якою кредитна спілка не звертається до суду або не вживає інших заходів, передбачених законодавством України, щодо її стягнення до закінчення строків позовної давності, не може бути відшкодованою за рахунок страхового резерву.

Основна сума боргу, яка не може бути примусово стягнутою з дебітора внаслідок укладення мирової угоди в межах процедури відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, визначеної законом, може бути відшкодована за рахунок відповідного сформованого резерву, створеного згідно з цим пунктом;

е) безнадійна заборгованість позичальника, визнаного банкрутом у встановленому законом порядку, відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву після ухвалення судом рішення про визнання дебітора банкрутом;

є) безнадійна заборгованість, яка виникла внаслідок неспроможності позичальника погасити заборгованість у зв'язку з дією обставин непереборної сили (форс-мажору), відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву за наявності відповідних документів;

ж) дебіторська заборгованість, щодо якої не створювався резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок або резерв сумнівних боргів у зв'язку з вибраним методом його нарахування по конкретному дебітору у разі визнання її безнадійною, списується за рахунок витрат періоду.

(пункт 5.1 доповнено підпунктом 5.1.13 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.1.14. У разі якщо всі заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості згідно з порядком, визначеним цим пунктом, не дали позитивного результату, кредитна спілка відносить таку заборгованість на витрати в частині, що не відшкодована за рахунок страхового резерву, створеного відповідно до цього пункту.

(пункт 5.1 доповнено підпунктом 5.1.14 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2011 р. N 818)

5.2. Порядок покриття збитків

5.2.1. Покриття збитків, які не можуть бути покриті за рахунок надходжень поточного року, здійснюється за рахунок капіталу кредитної спілки в такий черговості:

залишку нерозподіленого доходу за попередній рік;

резервного капіталу, сформованого за рахунок частини доходу;

резервного капіталу, сформованого за рахунок інших джерел, визначених статутом (крім вступних внесків);

додаткового капіталу, крім внесків членів у додатковий капітал;

резервного капіталу, сформованого за рахунок вступних внесків.

5.2.2. Покриття збитків за рахунок частини капіталу, сформованого за рахунок зворотних внесків членів, відбувається в такий черговості:

внесків членів кредитної спілки в додатковий капітал;

додаткового пайового капіталу;

обов'язкового пайового капіталу.

5.2.3. Якщо залишок непогашеної суми збитків менший за залишок того виду внеску, за рахунок якого він має бути погашений, то здійснюється пропорційне зменшення суми відповідного виду внесків кожного члена кредитної спілки.

5.2.4. Використання капіталу кредитної спілки на покриття збитків здійснюється кредитною спілкою за результатами фінансового року в зазначеному порядку за рішенням спостережної ради кредитної спілки.

(підпункт 5.2.4 пункту 5.2 із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451)

Розділ 6

Порядок розрахунку суми доходу, яка може розподілятися на додаткові пайові внески

6.1. Розрахунок суми доходу, яка розподіляється на додаткові пайові внески, визначається з дотриманням умови, що доходність додаткових пайових членських внесків не має перевищувати більш ніж у два рази середньозважену процентну ставку доходності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за їх наявності та здійснюється за формулою:

$$\sum \text{ДП} = \frac{\text{ПД} \times 2 \times \text{СД}}{365 \times 100} ,$$

де: ПД - загальна сума пайоднів за звітний фінансовий рік, що визначається шляхом добутку наявних пайоднів у кожного члена кредитної спілки розрахованих множенням суми пайових внесків на фактичну кількість днів фактичного перебування цих внесків у кредитній спілці.

$\sum \text{ДП}$ - максимально можлива сума нерозподіленого доходу, яка може бути розподілена на додаткові пайові внески;

СД - середньозважена процентна ставка доходності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

6.2. Визначення середньозваженої процентної ставки доходності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за звітний фінансовий рік здійснюється за формулою:

$$\text{СД} = \frac{\sum \text{П}}{\text{Дср}} * 100 ,$$

де: $\sum \text{П}$ - сума процентів, нарахованих за внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за звітний фінансовий рік;

Дср - середня сума внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за звітний фінансовий рік.

Середня сума внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за звітний фінансовий рік розраховується як середня хронологічна за формулою:

$$\text{Дср} = \frac{\frac{x_1}{2} + x_2 + \dots + \frac{x_n}{2}}{n - 1} ,$$

де: x - сума внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки на кінець періоду;

n - кількість періодів.

6.3. Незалежно від періодичності розподілу доходу на додаткові пайові внески, кредитна спілка здійснює контроль за дотриманням вимог щодо доходності додаткових пайових членських внесків за даними звітнього фінансового року.

(Положення доповнено новим розділом 6 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 02.03.2006 р. N 5451, у зв'язку з цим розділ 6 вважати розділом 7, а пункти 6.1 - 6.5 відповідно пунктами 7.1 - 7.5)

Розділ 7

Критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок

7.1. Для кредитних спілок, що належать до першої групи режимів регулювання:

- 1) уповноваженим органом управління кредитної спілки повинен бути затверджений стратегічний план розвитку (бізнес-план) на строк не менше трьох років та фінансовий план (бюджет) на кожний рік;
- 2) програмне забезпечення повинне забезпечувати можливість перегляду даних у розрізі кожного відокремленого підрозділу (у разі їх наявності);
- 3) для членів кредитної спілки повинна бути забезпечена можливість ознайомлюватися на їх вимогу із статутом, внутрішніми положеннями, рішеннями органів управління, річною фінансовою звітністю та звітними даними (або копіями цих документів, засвідченими в установленому законодавством порядку), достовірність і повнота яких підтверджені аудитором (аудиторською фірмою), у головному офісі, а також у будь-якому з відокремлених підрозділів кредитної спілки (у разі наявності);
- 4) правління повинно діяти в межах повноважень, делегованих спостережною радою, а також інших повноважень, визначених статутом та/або внутрішніми положеннями кредитної спілки згідно із законодавством;
- 5) правління кредитної спілки щоквартально повинне звітувати спостережній раді про діяльність кредитної спілки, у тому числі в розрізі відокремлених підрозділів (у разі їх наявності), у формах та обсягах, визначених рішенням спостережної ради;

7.2. Для кредитних спілок, що належать до другої групи режимів регулювання:

- 1) уповноваженим органом управління кредитної спілки повинен бути затверджений фінансовий план (бюджет) на кожний рік;
- 2) програмне забезпечення повинне забезпечувати можливість перегляду даних у розрізі кожного відокремленого підрозділу (у разі їх наявності);

3) для членів кредитної спілки повинна бути забезпечена можливість ознайомлення на їх вимогу із статутом, внутрішніми положеннями, рішеннями органів управління, річною фінансовою звітністю та звітними даними (або копіями цих документів, засвідченими в установленому законодавством порядку), достовірність і повнота яких підтверджена аудитором (аудиторською фірмою), у головному офісі, а також у будь-якому з відокремлених підрозділів кредитної спілки (у разі їх наявності);

4) правління повинне звітувати спостережній раді про діяльність кредитної спілки щоквартально, у тому числі в розрізі відокремлених підрозділів (у разі їх наявності), у формах та обсягах, визначених рішенням спостережної ради.

7.3 Для кредитних спілок, що належать до третьої групи режимів регулювання:

1) уповноваженим органом управління кредитної спілки повинен бути затверджений кошторис витрат на кожний рік;

2) правління повинне звітувати спостережній раді про діяльність кредитної спілки щоквартально у формах та обсягах, визначених рішенням спостережної ради;

7.4. Вимоги, установлені підпунктами 1, 4, 5 пункту 7.1 цього розділу, поширюються на об'єднані кредитні спілки.

(Положення доповнено новим розділом 7 згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.06.2007 р. N 7547, у зв'язку з цим розділ 7 уважати розділом 8, пункти 7.1 - 7.5 відповідно пунктами 8.1 - 8.5)

Розділ 8

Інші положення

8.1. Кредитні спілки, зареєстровані до дня набрання чинності Положенням про Державний реєстр фінансових установ, затвердженим [розпорядженням Держфінпослуг від 28.08.2003 N 41](#) та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.09.2003 за N 797/8118, зобов'язані сформувати резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок у повному обсязі за станом на 1 січня 2005 року.

8.2. Для кредитних спілок, зареєстрованих до дня набрання чинності Положенням про Державний реєстр фінансових установ, затвердженим [розпорядженням Держфінпослуг від 28.08.2003 N 41](#) та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.09.2003 за N 797/8118, підпункт 2.2.4 пункту 2.2 цього Положення набирає чинності з 1 січня 2005 року.

8.3. Після прийняття рішення про застосування підпункту 5.2.2 пункту 5.2 цього Положення кредитна спілка зобов'язана протягом трьох робочих днів повідомити про це Нацкомфінпослуг та протягом десяти робочих днів повідомити членів кредитної спілки в порядку скликання загальних зборів.

8.4. У разі застосування до кредитної спілки заходу впливу у вигляді затвердження плану відновлення фінансової стабільності кредитної спілки, Нацкомфінпослуг може встановлювати для такої кредитної спілки інші значення фінансових нормативів, встановлених цим Положенням, щодо капіталу, платоспроможності, якості активів, ризиковості операцій, прибутковості та ліквідності, та вимагати коригування графіка формування резервного капіталу.

8.5. Кредитна спілка має право надавати кредити кредитним спілкам та отримувати кредити від кредитних спілок за умови дотримання вимог щодо нормативів достатності капіталу та платоспроможності.

**Директор Департаменту нагляду
за кредитними установами**

А. Я. Оленчик

Додаток
до Положення про фінансові нормативи
діяльності кредитних спілок та
об'єднаних кредитних спілок

**Параметри віднесення кредитних спілок до груп режимів регулювання та
критерії дати віднесення**

Група режимів регулювання кредитних спілок	Параметри	Критерії ідентифікації дати віднесення до групи режимів регулювання	Значення параметрів
перша	1. Розмір активів	дата, що настає за датою закінчення кварталу	> 10 млн. грн.
	2. Наявність відокремлених підрозділів за межами адміністративно-територіальної одиниці, на території якої зареєстрована кредитна спілка	внесення інформації про відокремлений підрозділ кредитної спілки до Державного реєстру фінансових установ	х
	3. Провадження діяльності з переказу коштів	дата отримання ліцензії на певний вид господарської діяльності	х
	4. Питома вага кредитів з великим ризиком (більше 10 % капіталу) у загальному кредитному портфелі	дата, що настає за датою закінчення кварталу	> 60 %
друга	1. Розмір активів	дата, що настає за датою закінчення кварталу	розмір від 500 тис. грн. включно до 10 млн. грн. включно
	2. Наявність відокремлених	внесення інформації про	х

	підрозділів у межах адміністративно-територіальної одиниці, на території якої зареєстрована кредитна спілка	відокремлений підрозділ кредитної спілки до Державного реєстру фінансових установ	
	3. Проведення видів діяльності, які підлягають обов'язковому ліцензуванню згідно із законодавством України (крім переказу коштів)	дата отримання ліцензії на певний вид господарської діяльності	х
третя	1. Розмір активів	дата, що настає за датою закінчення кварталу	< 500 тис. грн.
	2. Відсутність відокремлених підрозділів	х	х
	3. Непроведення видів діяльності, які підлягають обов'язковому ліцензуванню згідно із законодавством України	х	х

(Положення доповнено додатком згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 01.03.2007 р. N 6882, додаток із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 20.03.2008 р. N 381)